

Stor rörlighet i arbetspendlingen men könsskillnaderna består

Såväl antalet kvinnor som män som pendlar inom och utom länet har ökat i antal jämfört med 2012, män något mer än kvinnor. Däremot har pendlingssträckan minskat både för kvinnor och män, mest för kvinnor.

I nio av länets 26 kommuner pendlar kvinnor längre än männen i pendlingen över länsgränsen, vilket är tre färre än 2012.

Kvinnor har längre restid än männen.

Även om det är förhållandevis små förändringar på länsnivå så har vi betydande skillnader på kommunnivå. Det gäller både antalet pendlare, pendlingssträckor, könsskillnader och geografisk spridning vilket tyder på att rörligheten på arbetsmarknaden blir alltmer påtaglig.

Den inomregionala pendlingen är den i särklass största

Nutid & framtid nr 2015:4 redovisade pendlingsströmmarna läns- och kommunvis på en övergripande nivå. Här ligger fokus på könsskillnaderna i pendlingsströmmarna.¹ Inpendlingen från andra län är ett viktigt tillskott för länets utveckling men den stora pendlingsströmmen sker inom länet. Den inomregionala pendlingen (bor i en kommun och arbetar i en annan inom länet) är nästan fem gånger så stor som inpendlingen från annat län. På samma sätt är utpendlingen till andra län ett tillskott till den vidgade geografiska arbetsmarknaden. Utpendlingen till andra län svarar dock inte för mer än 7 procent av den totala utpendlingen, det vill säga pendlingen såväl inom som utom länet.

Förvärvsarbetande 16–74 år i länet 2013

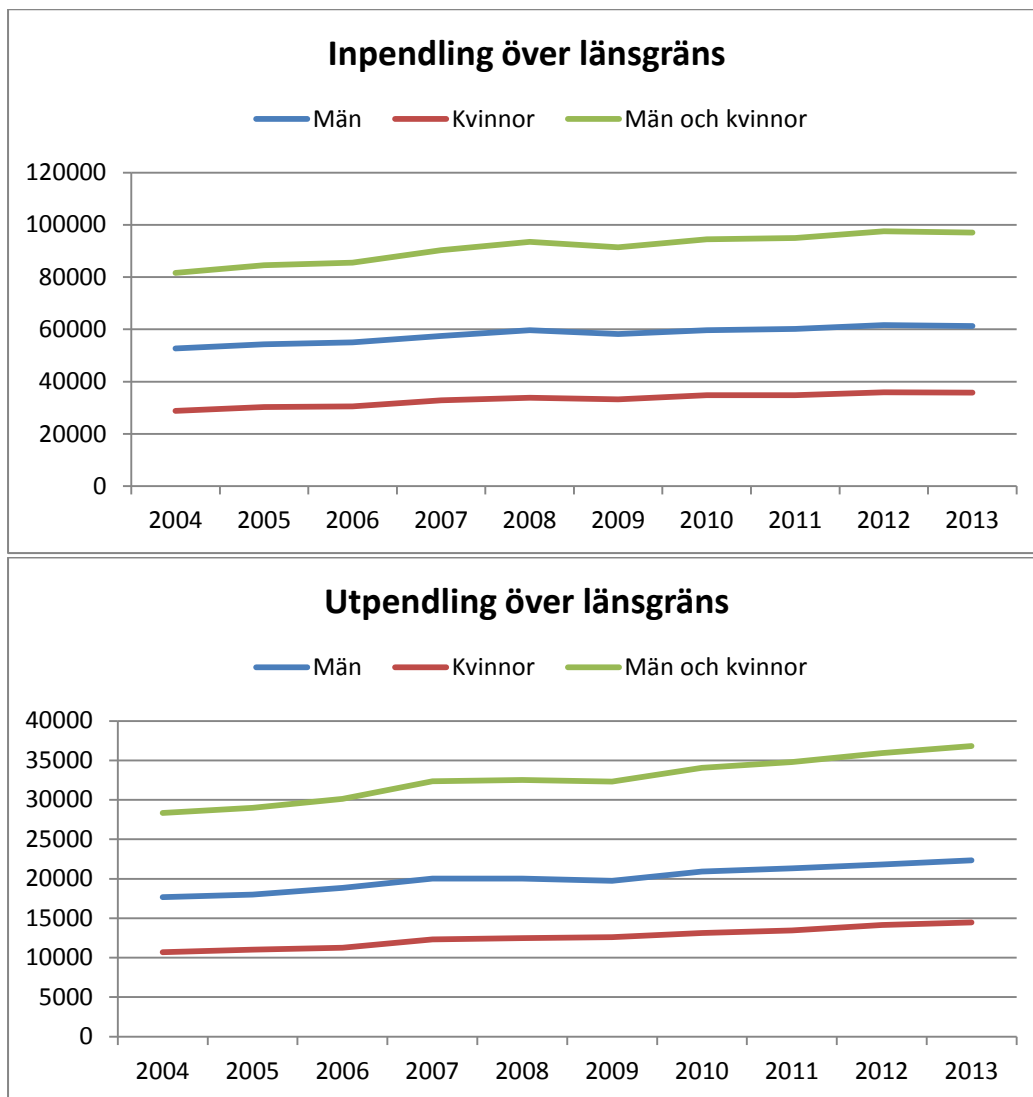
Tabell 1	Totalt	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Nattbefolkning	1 092 462	560 579	531 883	51,3%	48,7%
Utpendling från länet	36 803	22 352	14 451	60,7%	39,3%
Kvar av nattbefolkning	1 055 659	538 227	517 432	51,0%	49,0%
Arbetar i hemkommunen	567 037	279 154	287 883	49,2%	50,8%
Arbetar i annan kommun inom länet	488 622	259 073	229 549	53,0%	47,0%
Tillkommer från annat län	97 042	61 225	35 817	63,1%	36,9%
Dagbefolkning	1 152 701	599 452	553 249	52,0%	48,0%

Med nattbefolkning menas förvärvsarbetande som har sin bostad i länet

¹ Källa: Om inte annat anges så är källan SCB:s arbetsmarknadsstatistik (RAMS) för 2012 och avser personer 16–74 år som förvärvsarbetar. Med pendling avses här att förvärvsarbetet sker utanför hemkommunen, inom eller utom länet.

Sammantaget pendlar 50,2 procent av männen och 45,8 procent av kvinnorna till annan kommun, inom eller utom länet. Könsskillnaderna är relativt små i den inomregionala pendlingen medan männen dominerar såväl in- som utpendling över länsgräns. Utpendlingen över länsgräns motsvarar dock endast 3,37 procent av nattbefolkningen – 3,98 procent för männen och 2,72 för kvinnor.

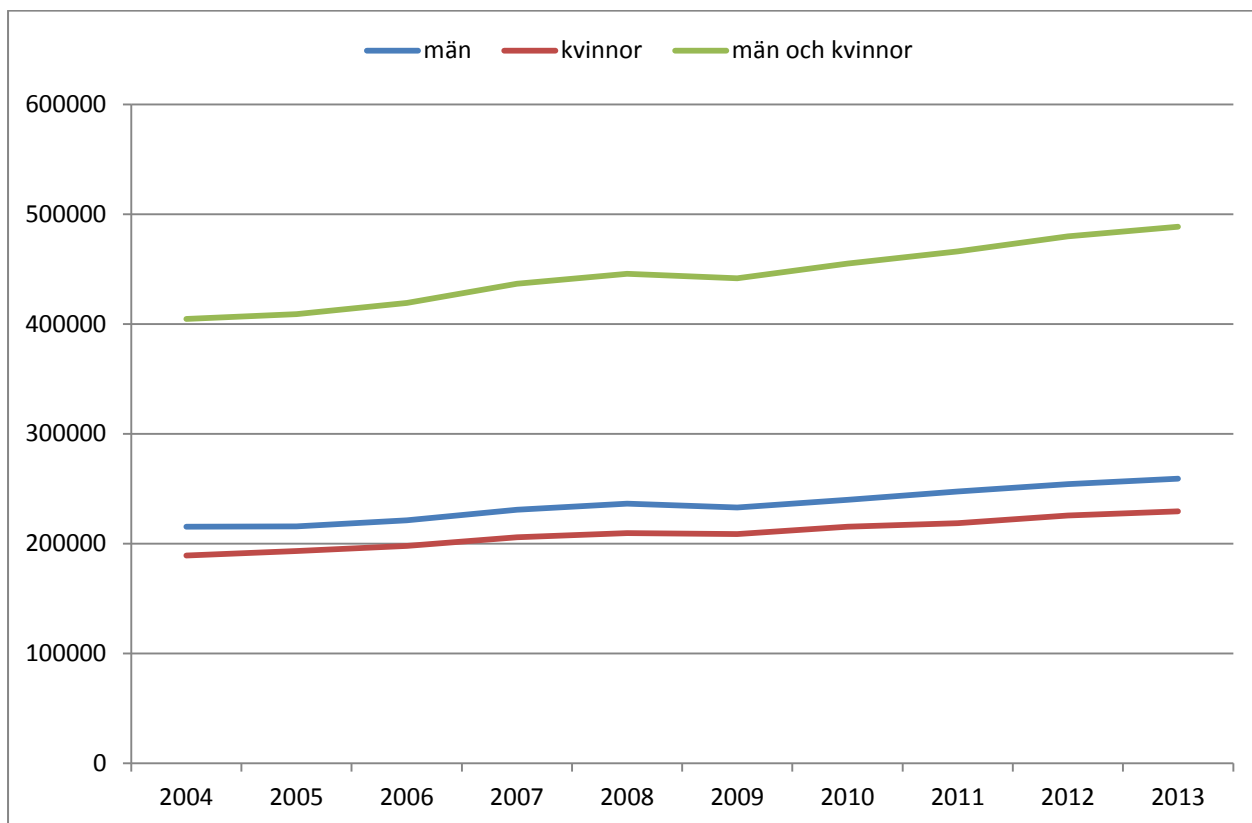
Diagram 1 och 2. Antal in- och utpendlare till/från Stockholms län 2004-2013

Över tid är förändringarna mellan könen förhållandevis små både när det gäller in- och utpendling över länsgräns. Det förefaller vara så att kvinnorna har en mindre konjunkturkänslig pendling då det hack som finns i linjen för 2009 (under den så kallade finanskrisen) både vad gäller in- som utpendling företrädesvis återfinns i linjen för män.

Antal utpendlare inom Stockholms län 2004–2013

Pendlingen inom länet har totalt ökat med drygt 84 000 personer mellan 2004–2013 men som andel av det totala antalet förvärvsarbetande är det relativt stabilt på knappt 45 procent. Även mellan könen är förändringarna förhållandevis små, något större ökning för kvinnor.

Diagram 3. Antal pendlare inom länet 2004-2013

Andelen utpendlare ökar inte

Över perioden 2004–2013 har utpendlingen som andel av det totala antalet förvärvsarbetande förändrats marginellt. Kvinnornas andel av det totala antalet förvärvsarbetande har sjunkit något sedan 2004 (0,6 procentenheter).

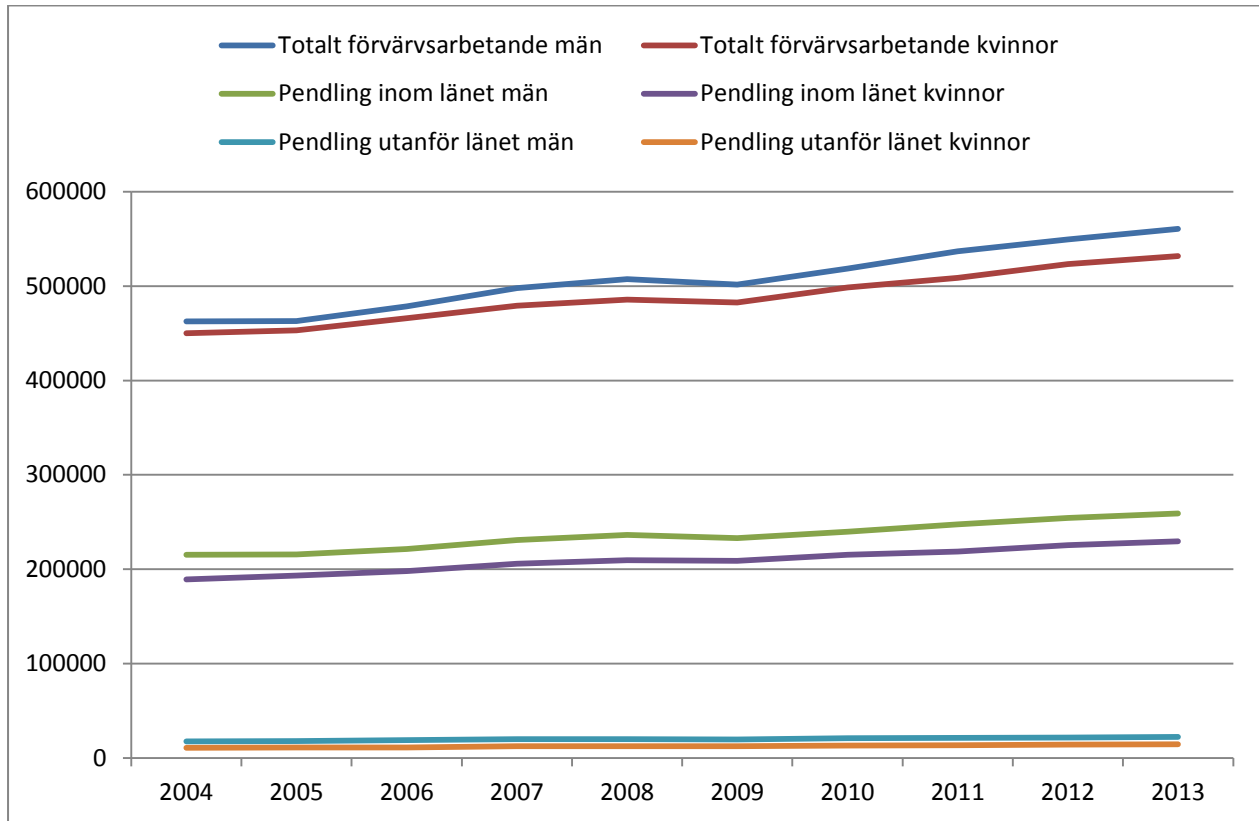
Andelen pendlare inom länet var obetydligt högre 2013 än 2012 men lägre än 2008–2010. Pendlingen över länsgränsen är den högsta inom mätperioden (2004–2013).

Andelen kvinnor som pendlar inom länet av det totala antalet kvinnor som förvärvsarbetar har ökat med drygt 1 procentenhet sedan 2004. Motsvarande andel för män som pendlar inom länet har sjunkit med 0,3 procentenheter sedan 2004. Jämfört med 2012 är det en marginell ökning för kvinnor och en marginell minskning för män.

Andelen kvinnor som pendlar över länsgränsen av det totala antalet kvinnor som förvärvsarbetar har ökat med 0,33 procentenheter sedan 2004 och har ökat något samtliga år. Motsvarande andel för män har ökat med 0,15 procentenheter sedan 2004 men är i stort sett oförändrad sedan 2011 och lägre än både 2007 och 2010.

I diagram 4 redovisas det totala antalet förvärvsarbetande, pendlare inom och utom länet uppdelat på kön. Diagrammet illustrerar ytterligare att det är förhållandevis små förändringar över tid men också att pendlingen över länsgränsen är en sammantaget ganska liten del av resandeströmmen.

Diagram 4. Antalet förvärvsarbetande totalt och pendling inom och utom länet

Arbete och pendling på kommunnivå

I 22 av länets 26 kommuner är det fler som pendlar till annan kommun inom eller utom länet än som arbetar i hemkommunen. Det är endast i Stockholm, Södertälje, Norrtälje och Sigtuna kommun där både fler kvinnor och män arbetar i hemkommunen jämfört med antalet som pendlar ut. I Nynäshamn är det fler kvinnor som arbetar i hemkommunen än som pendlar ut medan påtagligt fler män pendlar ut än arbetar i hemkommunen.

Tabell 2. Sammanställning på kommunnivå över utpendling och arbete i hemkommunen 2013

Kommun	Arbetar i hemkommun			Utpendling inom länet			Utpendling utom länet			Utpendling okänt/utomlands		
	Män	Kv	Totalt	Män	Kv	Totalt	Män	Kv	Totalt	Män	Kv	Totalt
Botkyrka	6 070	5 936	12 006	14 653	12 005	26 658	551	249	800	21	19	40
Danderyd	1 572	2 012	3 584	5 283	5 097	10 380	355	181	536	18	14	32
Ekerö	2 351	2 695	5 046	4 204	3 758	7 962	232	117	349	5	4	9
Haninge	7 329	7 142	14 471	13 131	11 337	24 468	525	236	761	34	21	55
Huddinge	6 700	7 380	14 080	18 539	16 017	34 556	731	389	1 120	34	24	58
Järfälla	5 070	5 492	10 562	11 464	10 017	21 481	665	308	973	14	11	25
Lidingö	2 915	3 707	6 622	7 245	6 713	13 958	402	257	659	25	20	45
Nacka	6 734	7 714	14 448	16 342	15 447	31 789	766	409	1 175	46	50	96
Norrtälje	9 460	9 721	19 181	4 196	2 846	7 042	771	421	1 192	50	39	89
Nykvarn	666	667	1 333	1 730	1 593	3 323	130	104	234	2	2	4
Nynäshamn	2 713	3 169	5 882	3 791	2 659	6 450	206	75	281	22	9	31
Salem	682	860	1 542	3 090	2 900	5 990	125	66	191	3	4	7
Sigtuna	5 446	5 557	11 003	4 799	3 796	8 595	896	612	1 508	6	8	14
Sollentuna	4 026	4 723	8 749	12 459	11 287	23 746	656	418	1 074	27	18	45
Solna	5 009	5 079	10 088	14 489	13 216	27 705	898	598	1 496	44	35	79
Stockholm	173 770	175 981	349 751	55 848	50 434	106 282	9 236	6 583	15 819	548	552	1 100
Sundbyberg	2 155	2 073	4 228	9 032	8 598	17 630	477	278	755	12	21	33
Södertälje	13 944	12 911	26 855	7 386	5 137	12 523	899	612	1 511	12	17	29
Tyresö	2 887	3 235	6 122	7 959	7 376	15 335	308	127	435	14	8	22
Täby	4 428	5 036	9 464	11 428	10 790	22 218	605	359	964	33	23	56
Upplands Väsby	3 108	3 372	6 480	7 116	6 305	13 421	490	312	802	13	9	22
Upplands-Bro	1 840	1 855	3 695	4 049	3 535	7 584	387	279	666	2	6	8
Vallentuna	2 280	2 590	4 870	5 841	5 304	11 145	292	153	445	6	9	15
Vaxholm	768	959	1 727	1 924	1 780	3 704	102	51	153	12	8	20
Värmdö	3 672	3 944	7 616	6 464	5 859	12 323	280	148	428	28	18	46
Österåker	3 559	4 073	7 632	6 611	5 743	12 354	328	152	480	8	8	16
Länet	279 154	287 883	567 037	259 073	229 549	488 622	21 313	13 494	34 807	1 039	957	1 996

Tabellen redovisar den totala fördelningen på kommunnivå motsvarande värdena i tabell 1 (exklusive inpendlingen från annat län). I det fortsatta kommer värdena för pendlingen utom länet att avse kolumnerna 8–10, det vill säga exklusive övrigt/utomlands

Den inomregionala pendlingen – kommunala jämförelser totalt, kvinnor och män

17 kommuner har utpendling till samtliga övriga kommuner inom länet att jämföras med 18 kommuner för 2012 och 22 kommuner för 2011. Av dessa är det 10 kommuner där både kvinnor och män pendlar till samtliga övriga kommuner vilket är en liten ökning jämfört med 2012 men en betydande minskning jämfört med 2011 då motsvarande värde var 19 kommuner. I 8 av länets kommuner pendlar män till fler kommuner än kvinnor vilket är en minskning jämfört med 2011 då motsvarande värde var 13 kommuner men en ökning jämfört med 2011 då motsvarande värde var 6 kommuner. För 2013 var Vaxholm och Österåker de kommuner där kvinnor pendlar till fler kommuner än män att jämföras med ingen kommun för 2012 och för 2011 där Nynäshamn var den enda kommun där kvinnor pendlar till fler kommuner än män. Nykvarn skiljer ut sig något genom att ha de lägsta värdena för både kvinnor och män men ändå har utpendling till samtliga kommuner. Nykvarn är också den enda kommunen där pendlingen inom länet minskat för både kvinnor och män jämfört med 2012.

Sammantaget har spridningen i pendlingen inom länet minskat något trots att antalet personer som pendlar har ökat. Samtliga kommuner – förutom Norrtälje och Salem – har ökat det totala antalet pendlare inom länet.

Tabell 2. Pendling till annan kommun inom länet, antal

	2011			2012			2013		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Botkyrka	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Haninge	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Huddinge	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Nacka	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Sollentuna	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Solna	25	25	25	24	25	25	25	25	25
Stockholm	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Sundbyberg	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Södertälje	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Tyresö	23	25	25	25	25	25	25	25	25
Järfälla	25	25	25	23	25	25	24	25	25
Värmdö	25	25	25	24	25	25	24	25	25
Ekerö	25	25	25	23	25	25	23	25	25
Norrtälje	25	25	25	23	25	25	23	25	25
Danderyd	25	25	25	24	24	25	24	24	25
Lidingö	25	25	25	24	24	24	24	24	25
Nykvarn	14	16	20	19	23	24	20	22	25
Nynäshamn	22	20	23	22	24	24	24	24	24
Salem	19	22	23	23	24	24	24	24	24
Täby	25	25	25	23	24	24	24	24	24
Upplands Väsby	25	25	25	24	25	25	24	24	24
Sigtuna	25	25	25	24	24	25	23	24	24
Vallentuna	25	25	25	22	24	24	23	24	24
Österåker	24	25	25	24	24	25	24	23	24
Upplands-Bro	23	25	25	21	22	22	22	23	23
Vaxholm	20	24	24	22	22	22	23	22	23

Tabellen redovisar det antal kommuner inom länet som respektive kommun har utpendling till – uppdelat på kön. Samtliga kommuner ger värdet 25.

Små skillnader mellan könen i pendlingssträckor inom länet

Såväl antalet pendlare som pendlingssträckan påverkas av en rad faktorer. Antalet arbetsplatser i kommunen i förhållande till folkmängden, arbetsplatsernas bransch- och yrkesprofil i förhållande till kommuninvånarnas utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet är exempel på sådana faktorer. När det gäller pendlingssträckans längd påverkas den förstas av kommunens geografiska läge. Kranskommunerna har i de flesta fall en betydande pendlingssträcka redan till den mest närliggande kommunen och det geografiska läget kan naturligtvis påverka viljan och/eller möjligheten att pendla till annan kommun. I denna studie jämförs dock skillnaden mellan könen inom respektive kommun och denna skillnad jämförs sedan med skillnaden i övriga kommuner. Att beräkna den exakta pendlingssträckan för invånarna i respektive kommun är i praktiken närmast ogörligt då det förutsätter att man på individnivå identifierar bostadens och arbetsplatsens exakta position. Frågan kompliceras ytterligare av att – inom flera branscher (exempelvis bemannings- och byggbranschen) – den faktiska arbetsplatsen inte alltid är densamma som det formella arbetsstället och den faktiska arbetsplatsen kan variera flertalet gånger under ett år. Beräkningarna är därför gjorda utifrån respektive kommuns centralort med antagandet att detta schablonmässiga beräkningssätt slår rimligt jämnt mellan könen.

Det ska också sägas att de 567 037 personer som arbetar i hemkommunen kan ha väl så lång färdväg till arbetet som en som pendlar till annan kommun. Exempelvis är det mer än 10 gånger så långt mellan Akalla och Farsta strand som det är mellan Solna och Sundbyberg.

Med detta som utgångspunkt framgår av tabell 4 att skillnaderna mellan kvinnor och män avseende pendlingssträcka har ökat något jämfört med 2012. För länet sammantaget är det cirka 64 meter, men det är fortfarande relativt försumbart – som mest drygt 2,4 kilometer och som minst drygt 300 meter. Det är dock män som pendlar lite längre än kvinnor i samtliga kommuner och totalt för länet är skillnaden knappt 1,8 kilometer.

Samtliga kommuner har minskat den totala pendlingssträckan jämfört med 2012. Kvinnors pendlingssträcka har minskat i samtliga kommuner och mäns pendlingssträcka har minskat i alla kommuner med undantag för Upplands-Bro och Norrtälje, i båda fallen med försumbara sträckor.

Lidingö, Solna och Sundbyberg är de kommuner där både kvinnor och män har en pendlingssträcka som understiger 10 kilometer. Lidingö är den kommun där man pendlar kortast sträcka i förhållande till kommunens geografiska läge vilket förklaras av att Lidingö är den kommun med högst andel pendlare till Stockholms kommun.

I 12 av länets kommuner har skillnaden mellan könen minskat jämfört med 2012 samtidigt som skillnaden har ökat i 14 av kommunerna. Upplands-Bro följt av Sigtuna har den största ökningen mellan 2012 och 2013.

Nynäshamn är den av länets kommuner där skillnaden jämfört med 2012 minskat mest både för kvinnor och män. Kvinnor har minskat något mer varför skillnaden mellan kvinnor och män ökat med 0,3 kilometer.

Pendling till annan kommun inom länet, genomsnitt antal kilometer

Tabell 4	2012				2013			
	Totalt	Män	Kvinnor	Skillnad	Totalt	Män	Kvinnor	Skillnad
Danderyd	11,7	11,7	11,6	0,1	11,5	11,6	11,3	0,3
Sollentuna	13,1	13,4	12,8	0,6	12,7	12,9	12,4	0,5
Lidingö	9,7	10,0	9,3	0,6	9,4	9,7	9,1	0,5
Solna	9,3	9,7	8,9	0,8	9,0	9,3	8,7	0,6
Ekerö	19,8	20,2	19,4	0,8	19,5	19,9	19,2	0,7
Huddinge	18,7	19,1	18,2	0,8	18,0	18,4	17,5	0,8
Nynäshamn	56,6	56,8	56,3	0,6	54,1	54,4	53,6	0,8
Haninge	24,3	24,8	23,7	1,1	23,6	24,0	23,1	0,9
Nacka	12,4	12,8	12,0	0,8	12,0	12,5	11,6	0,9
Täby	14,2	14,6	13,8	0,8	13,8	14,3	13,3	0,9
Järfälla	18,8	19,2	18,3	1,0	18,5	18,9	17,9	1,0
Sundbyberg	9,8	10,3	9,2	1,1	9,4	9,9	8,9	1,0
Tyresö	21,4	21,8	20,8	1,0	20,8	21,4	20,2	1,1
Norrtälje	64,8	65,1	64,4	0,7	64,8	65,2	64,1	1,2
Upplands-Bro	27,0	27,3	26,6	0,6	26,7	27,3	26,1	1,2
Upplands Väsby	23,5	24,1	22,9	1,1	23,0	23,7	22,2	1,5
Vaxholm	33,9	34,9	32,7	2,2	33,4	34,1	32,6	1,5
Stockholm	15,6	16,3	14,7	1,6	15,0	15,8	14,2	1,6
Värmdö	23,4	24,3	22,4	1,9	22,9	23,7	22,0	1,7
Sigtuna	39,7	40,8	38,5	2,3	38,8	39,6	37,8	1,8
Länet	19,5	20,3	18,5	1,7	18,9	19,7	17,9	1,8
Österåker	29,9	30,8	28,9	1,9	29,7	30,6	28,7	1,9
Botkyrka	21,8	22,6	20,9	1,6	21,4	22,3	20,3	2,0
Södertälje	33,9	34,6	32,9	1,7	32,9	33,8	31,6	2,2
Nykvarn	27,5	28,7	26,1	2,6	26,8	27,9	25,6	2,3
Salem	21,9	23,1	20,7	2,3	21,8	23,0	20,6	2,4
Vallentuna	26,3	27,4	25,1	2,3	25,8	26,9	24,5	2,4

Pendlingssträckan beräknad som summan av vägvståndet mellan respektive kommuners centralort beräknad med hjälp av Eniros karttjänst multiplicerad med antal pendlare till respektive kommun dividerat med det totala antalet pendlare. Genom avrundning kan värdet i kolumnen Skillnad skilja på 0,1 i förhållande till kolumn 3 minus kolumn 4.

Stockholmarna finns i hela landet – den utomregionala pendlingen

Stockholmarna finns överallt. I samtliga kommuner finns förvärvsarbetare som bor i länet men arbetar utanför det, se tabell 5. Förvärvsarbetande män från Stockholm finns i alla kommuner och förvärvsarbetande kvinnor i alla utom 12 kommuner (Högsby, Färjelanda, Grästorps, Lilla Edet, Bräcke, Bjurholm, Norsjö, Sorsele, Dorotea, Åsele och Överkalix) där endast tre av kommunerna fanns med 2012. Intressant är också att det föreligger en viss spridning på kommunnivå mellan könen. Generellt är män betydligt mer utspridda över landet men som framgår av tabell 5 – kolumn 6 – så finns det ett stort antal kommuner där bara kvinnor är representerade.

Pendling till annan kommun utom länet, antal kommuner

Tabell 5	Män	Kvinnor	Totalt	Män men ej kvinnor	Kvinnor men ej män
Botkyrka	129	76	151	75	22
Danderyd	93	68	115	47	22
Ekerö	85	54	104	50	19
Haninge	142	88	160	72	18
Huddinge	145	101	165	64	20
Järfälla	123	83	152	69	29
Lidingö	112	89	141	52	29
Nacka	165	101	181	80	16
Norrtälje	110	82	136	54	26
Nykvarn	47	28	58	30	11
Nynäshamn	80	39	94	55	14
Salem	56	35	67	32	11
Sigtuna	103	74	125	51	22
Sollentuna	116	98	144	46	28
Solna	148	125	180	55	32
Stockholm	258	238	260	22	2
Sundbyberg	112	82	133	51	21
Södertälje	120	71	144	73	24
Tyresö	99	63	119	56	20
Täby	123	94	147	53	24
Upplands Väsby	98	61	114	53	16
Upplands-Bro	81	51	100	49	19
Vallentuna	85	50	102	52	17
Vaxholm	53	31	68	37	15
Värmdö	88	71	113	42	25
Österåker	96	61	115	54	19
Länet	264	253	264	11	0

Tabellen redovisar det antal kommuner utanför länet där respektive kommun inom länet har någon förvärsarbetande, uppdelat på kön och totalt. Maxvärdet är 264.

Pendling till annan kommun utom länet, genomsnitt antal kilometer

Både kvinnor och män har minskat pendlingssträckan jämfört med 2012. Kvinnor har minskat med 5 kilometer och män med 1 kilometer och sammantaget är minskningen 3 kilometer. Män pendlar i genomsnitt 12 kilometer (tabell 6) längre än kvinnor, skillnaden har ökat med 4 kilometer sedan 2012. Det finns dock betydande skillnader mellan kommunerna där kvinnor i genomsnitt pendlar längre än männen i 9 av länets kommuner, vilket är 3 färre jämfört med 2012. Något tydligt mönster är svårt att se. I kommuner med få pendlare utom länet så pendlar kvinnor och män ungefär lika långt från Salem samtidigt som Nykvarn har den största skillnaden och där män pendlar längre. Nykvarn är också en av de kommuner som minskat pendlingssträckan mest, vilket är ett tvärt kast jämfört med 2012 då Nykvarn var den kommun som ökade mest. Sundbyberg har den största ökningen bland kvinnor vilket också är den enskilt största

förändringen jämfört med 2012, samtidigt som män i Sundbyberg minskat vilket medfört att Sundbyberg tillhör en av de 9 kommuner där kvinnor pendlar längre än män. Lidingö och Nynäshamn är de enda kommunerna där både kvinnor och män ökat pendlingssträckan. Störst sammantagen minskning har Salem med 19 kilometer som är relativt jämnt fördelat på kvinnor och män. Vaxholm sticker ut något i form av att kommunen har den största ökningen för män och samtidigt den största minskningen för kvinnor. Den klart dominerande kommunen i absoluta tal räknat är Stockholm som svarar för 45 procent av länets utpendling till annat län och där är skillnaden inte större än 7 kilometer.

Nykvarn och Vaxholm är de kommuner med störst skillnad mellan könen. Det förklaras av att närpendlingen till Mälarlänen är relativt jämnt fördelad mellan könen medan män dominerar långpendlingen. Värmdö har störst skillnad där kvinnorna pendlar längre vilket förklaras av att en relativt sett större andel av kvinnorna pendlar till norra Sverige, se tabell 7.

Tabell 6	Antal km 2013			Skillnad 2013 Antal km		Förändring 2013-2012 Antal km		
	Totalt	Män	Kvinnor	Män pendlar längre	Kvinnor pendlar längre	Totalt	Män	Kvinnor
Salem	252	252	252	0		-19	-18	-22
Huddinge	300	299	302		3	-4	3	-19
Täby	305	303	306		4	-13	-5	-29
Nacka	333	335	330	5		6	10	-3
Lidingö	353	351	357		6	19	26	8
Botkyrka	268	266	272		6	-1	2	-8
Norrtälje	197	199	192	7		-9	-11	-6
Stockholm	306	309	302	7		-3	-2	-5
Sollentuna	264	268	257	11		-8	-6	-12
Sundbyberg	286	282	293		11	6	-7	28
Österåker	333	337	325	12		3	9	-10
Länet	282	287	275	12		-3	-1	-5
Järfälla	234	238	226	12		-12	-15	-7
Haninge	334	330	343		13	-4	3	-17
Tyresö	311	307	321		13	-11	-13	-6
Solna	297	304	288	16		0	0	1
Danderyd	325	331	312	19		16	28	-6
Nynäshamn	376	371	391		21	5	5	7
Värmdö	353	344	371		27	0	-5	9
Sigtuna	147	160	129	31		0	2	-5
Upplands Väsby	197	214	172	42		-12	-13	-9
Södertälje	165	182	140	42		-2	-2	-3
Ekerö	323	337	295	42		9	17	-8
Upplands-Bro	158	182	125	57		-1	-2	1
Vallentuna	273	294	231	63		-11	-12	-10
Vaxholm	354	379	304	75		14	31	-22
Nykvarn	204	239	160	79		-13	-6	-20

Pendlingssträckan beräknad som summan av vägvståndet mellan respektive kommuners centralort beräknad med hjälp av Eniros karttjänst multiplicerad med antal pendlare till respektive kommun dividerat med det totala antalet pendlare.

Pendling till andra län/grupper av län per kommun och kön, antal

Helt naturligt är det Mälarlänet som är det dominerande området för stockholmarnas utpendling. Uppsala är det enskilda län med den i särklass största pendlingsströmmen, drygt 25 procent av den totala utpendlingen, vilket är en ökning med 2 procentenheter. Pendlingen har ökat till samtliga län förutom Skåne och Blekinge. På kommunnivå är det Kronobergs län dit flest antal kommuner (2 stycken) inte har någon pendling när det gäller män och motsvarande för kvinnor är Blekinge län (7 stycken). Vaxholm och Salem är de enda kommunerna som varken har en kvinna eller man i samtliga övriga län då Vaxholm inte har någon pendling till Värmlands län och Salem inte till Jämtlands län. 21 kommuner har ökat pendlingen till andra län jämfört med 2012. Salem har i relativa tal ökat pendlingen mest i förhållande till 2012.

Tabell 7 – Antalet pendlare	Mälarlänet		Västra Götaland		Skåne		Södra och västra Sverige		Norra Sverige		Totalt
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	
Botkyrka	259	108	78	39	42	22	119	46	53	34	800
Danderyd	117	71	67	22	57	30	78	34	36	24	536
Ekerö	67	51	44	20	27	11	64	26	30	9	349
Haninge	181	76	97	39	48	31	126	59	73	31	761
Huddinge	291	158	110	79	73	40	183	75	74	37	1 120
Järfälla	372	170	80	26	50	23	115	56	48	33	973
Lidingö	133	78	77	45	66	41	87	58	39	35	659
Nacka	242	141	154	65	80	59	198	100	92	44	1 175
Norrstälje	540	313	46	24	30	19	82	31	73	34	1 192
Nykvarn	78	77	16	12	6	0	15	8	15	7	234
Nynäshamn	66	22	31	15	24	8	55	18	30	12	281
Salem	62	31	17	7	11	4	24	17	11	7	191
Sigtuna	644	492	54	34	38	19	80	33	80	34	1 508
Sollentuna	319	219	94	58	59	40	109	65	75	36	1 074
Solna	353	244	150	88	91	55	189	126	115	85	1 496
Stockholm	3 419	2 582	1 463	966	981	684	2 228	1 564	1 145	787	15 819
Sundbyberg	217	112	67	48	45	21	95	58	53	39	755
Södertälje	594	472	83	31	33	28	124	54	65	27	1 511
Tyresö	123	47	54	21	30	15	73	31	28	13	435
Täby	253	135	87	64	57	48	130	77	78	35	964
Upplands Väsby	283	212	55	19	34	14	68	48	50	19	802
Upplands-Bro	260	221	26	17	19	5	48	24	34	12	666
Vallentuna	124	84	49	24	32	11	52	22	35	12	445
Vaxholm	28	24	18	5	15	4	23	8	18	10	153
Värmdö	91	42	47	31	34	15	71	38	37	22	428
Österåker	122	58	65	27	47	20	62	34	32	13	480
Länet	9 238	6 240	3 129	1 826	2 029	1 267	4 498	2 710	2 419	1 451	34 807

Mälarlänet = Uppsala, Södermanland, Västmanland och Örebro.

Norra Sverige = Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.

Södra och västra Sverige = Övriga län exklusive Skåne och Västra Götaland.

Det totala antalet utpendlare i tabell 7 skiljer sig från motsvarande värde i tabell 1. Detta beror på att 1 039 män och 957 kvinnor inte har ett arbetsställe som kunnat härledas till annan ort i Sverige och redovisas därför inte i sammanställningen. Sannolikt har dessa 1 996 personer sitt arbetsställe utomlands. Fördelningen av dessa på kommunnivå återfinns i tabell 2.

Utpendling till annan kommun inom och utom länet totalt, genomsnitt antal kilometer

Jämfört med 2012 har pendlingssträckan ökat mycket marginellt, knappt 0,01 kilometer. Kvinnor har minskat med 0,2 kilometer och män har ökat lika mycket.

Som framgår av tabell 8 är spännvidden i könsskillnaden i pendlingssträckan mellan 4,5–11,3 kilometer (motsvarande för 2012 var 3,9–9,6 kilometer) med ett genomsnitt för länet på 7,9 kilometer (2012=7,4).

I elva av länets kommuner har könsskillnaden minskat. Salem, Sundbyberg följt Norrtälje är de kommuner som minskat könsskillnaden mest jämfört 2012. Danderyd, Vaxholm och Sundbyberg har ökat mest. Intressant notering är att Salem hade den största ökningen 2012 och Danderyd den största minskningen 2012.

Tabell 8	Antal km			
	Totalt	Män	Kvinnor	Skillnad
Sollentuna	23,5	25,7	21,2	4,5
Huddinge	26,8	29,0	24,3	4,7
Norrtälje	83,9	86,0	80,6	5,4
Lidingö	24,9	27,6	22,0	5,7
Solna	23,8	26,5	20,8	5,7
Botkyrka	28,6	31,2	25,4	5,8
Sundbyberg	20,8	23,6	17,8	5,8
Täby	25,9	28,8	22,8	6,0
Haninge	32,9	35,7	29,6	6,1
Salem	29,0	31,9	25,7	6,2
Värmdö	34,0	37,0	30,6	6,4
Upplands Väsby	32,8	35,9	29,3	6,7
Tyresö	28,8	32,0	25,3	6,7
Södertälje	47,1	49,9	43,1	6,8
Järfälla	27,8	30,9	24,1	6,8
Nacka	23,5	26,9	19,8	7,1
Upplands-Bro	37,4	40,8	33,3	7,5
Länet	36,4	40,0	32,2	7,9
Nynäshamn	67,5	70,7	62,8	7,9
Sigtuna	55,0	58,5	50,4	8,1
Österåker	41,1	45,1	36,3	8,8
Nykvarn	38,4	42,6	33,8	8,8
Ekerö	32,3	36,5	27,5	9,0
Vallentuna	35,2	39,7	30,3	9,4
Stockholm	52,8	57,5	47,4	10,0
Danderyd	26,9	31,8	21,6	10,1
Vaxholm	46,1	51,4	40,1	11,3

Tabell 8 är inte en enkel summering av tabell 4 och tabell 6 utan mäter samtliga pendlare förvärvsarbetandes reslängd oavsett om det är inom eller utom länet.

Vilken är den mest jämställda kommunen när det gäller antalet pendlare?

Sundbyberg förefaller vara den mest jämställda kommunen baserat på den inbördes placeringen när det gäller skillnaden mellan könen i antalet pendlare, detta trots en försämring jämfört med 2012. Nykvarn förlorar förstaplatsen genom en större försämring än Sundbyberg. Salem och Lidingö är de kommuner som förbättrat snittplaceringen mest.

Södertälje har ungefär samma relativa skillnad mellan könen i pendlingen inom och utom länet (18 procentenheter respektive 19 procentenheter) men genom att den vanliga profilen är att en kommun har påtagligt mindre skillnad mellan könen i pendlingen inom länet än utom länet blir kontentan en stor skillnad mellan placeringarna.

Vaxholm och Salem är i princip raka motsatsen till Södertälje. Pendlingen utom länet omfattar dock totalt bara 153 respektive 191 personer så varje enskild person ger ett betydande utslag.

Tabell 9	Inbördes placering, skillnad mellan könen i antal pendlare						
	Utpendling inom länet	Utpendling utom länet	Utpendling totalt	Snittplacering 2013	Snittplacering 2012	Snittplacering 2011	Förändring 2013-2012
Sundbyberg	2	11	2	5,0	4,3	4,0	-0,7
Nykvarn	9	1	6	5,3	4,0	3,0	-1,3
Täby	4	10	4	6,0	6,7	8,0	0,7
Nacka	3	13	3	6,3	7,7	7,7	1,3
Danderyd	1	18	1	6,7	4,3	7,7	-2,3
Lidingö	7	7	7	7,0	10,0	10,3	3,0
Salem	5	16	5	8,7	12,3	11,7	3,7
Solna	10	6	10	8,7	8,0	8,3	-0,7
Stockholm	14	3	14	10,3	10,7	10,7	0,3
Sollentuna	13	8	11	10,7	10,0	8,3	-0,7
Upplands-Bro	18	2	17	12,3	11,3	13,3	-1,0
Vaxholm	8	20	9	12,3	10,0	12,0	-2,3
Tyresö	6	25	8	13,0	13,0	12,7	0,0
Vallentuna	11	17	12	13,3	12,0	15,3	-1,3
Värmdö	12	15	13	13,3	14,7	15,7	1,3
Upplands Väsby	16	9	16	13,7	14,0	15,7	0,3
Ekerö	15	19	15	16,3	17,7	15,3	1,3
Sigtuna	23	4	23	16,7	16,0	15,3	-0,7
Huddinge	20	14	19	17,7	20,3	19,3	2,7
Södertälje	25	5	24	18,0	17,7	18,0	-0,3
Järfälla	17	22	18	19,0	19,7	17,7	0,7
Österåker	19	21	20	20,0	19,0	16,7	-1,0
Norrtälje	26	12	26	21,3	21,0	21,0	-0,3
Haninge	21	24	21	22,0	19,3	17,7	-2,7
Botkyrka	22	23	22	22,3	22,3	23,7	0,0
Nynäshamn	24	26	25	25,0	25,0	22,0	0,0

Vilken är den mest jämställda kommunen när det gäller längden på arbetsresor?

Huddinge klättrar från tionde positionen till bästa snittplacering samtidigt som fjolårets etta Danderyd faller till fjortonde plats. Täby och Sundbyberg tillsammans med Huddinge svarar för den största förbättringen i snittplacering jämfört med 2012. Sollentuna har bäst snittplacering över tid.

Tabell 10	Inbördes placering, skillnader pendlingssträckor						
	Utpendling inom länet	Utpendling utom länet	Utpendling totalt	Snittplacering 2013	Snittplacering 2012	Snittplacering 2011	Förändring 2013-2012
Huddinge	6	2	2	3	10	7	7
Lidingö	3	5	4	4	7	7	3
Sollentuna	2	9	1	4	4	2	0
Täby	10	3	8	7	14	13	7
Norrtälje	14	7	3	8	10	19	2
Solna	4	15	5	8	9	6	1
Nacka	9	4	16	10	10	9	0
Sundbyberg	12	10	7	10	17	9	7
Haninge	8	13	9	10	14	12	4
Botkyrka	22	6	6	11	12	17	1
Salem	25	1	10	12	16	16	4
Järfälla	11	12	15	13	11	6	-2
Tyresö	13	14	13	13	11	10	-2
Danderyd	1	16	25	14	4	9	-10
Nynäshamn	7	17	18	14	7	7	-7
Upplands Väsby	16	20	12	16	19	20	3
Värmdö	19	18	11	16	14	17	-2
Ekerö	5	22	22	16	13	15	-4
Stockholm	18	8	24	17	15	16	-2
Österåker	21	11	20	17	15	12	-3
Upplands-Bro	15	23	17	18	16	20	-2
Sigtuna	20	19	19	19	18	18	-1
Södertälje	23	21	14	19	17	18	-2
Vaxholm	17	25	26	23	20	19	-3
Nykvarn	24	26	21	24	25	23	1
Vallentuna	26	24	23	24	25	24	0

Observera att kolumnen Utpendling totalt redovisar den inbördes ordningen mellan kommunerna avseende den totala reslängden som ett självständigt mått och inte summan av placeringen i kolumn 2+3.

Vilken är den mest jämställda kommunen när det gäller både antalet pendlare och längden på pendlingsresorna?

Lidingö förefaller – för 2013 – vara den sammantaget mest jämställda kommunen när det gäller pendling. Fjolårets trea är nu tvåa. Största förbättringen i snittplacering svarar Huddinge för med plus 4,7 i snittplacering följt av Täby med 3,8 och Salem med 3,7. Danderyd har minskat med 6,7 i snittplacering följt av Nynäshamn med minus 3,5.

Sollentuna har bäst snittplacering över tid.

Tabell 11	Inbördes placering skillnad mellan könen i antal pendlare			Inbördes placering skillnader ressträckor			Snittplacering		
	Utpendl inom länet	Utpendl utom länet	Utpendl totalt	Inom länet	Utom länet	Totalt	2013	2012	2011
Lidingö	7	7	7	3	5	4	6	8	9
Täby	4	10	4	10	3	8	7	10	11
Sollentuna	13	8	11	2	9	1	7	7	5
Sundbyberg	2	11	2	12	10	7	7	11	6
Nacka	3	13	3	9	4	16	8	9	8
Solna	10	6	10	4	15	5	8	9	7
Danderyd	1	18	1	1	16	25	10	4	8
Salem	5	16	5	25	1	10	10	14	14
Huddinge	20	14	19	6	2	2	11	15	13
Tyresö	6	25	8	13	14	13	13	12	11
Stockholm	14	3	14	18	8	24	14	13	14
Nykvarn	9	1	6	24	26	21	15	15	13
Norrtälje	26	12	26	14	7	3	15	16	20
Värmdö	12	15	13	19	18	11	15	14	17
Upplands Väsby	16	9	16	16	20	12	15	16	18
Upplands-Bro	18	2	17	15	23	17	15	14	17
Järfälla	17	22	18	11	12	15	16	15	12
Haninge	21	24	21	8	13	9	16	17	15
Ekerö	15	19	15	5	22	22	16	15	15
Botkyrka	22	23	22	22	6	6	17	17	20
Vaxholm	8	20	9	17	25	26	18	15	16
Sigtuna	23	4	23	20	19	19	18	17	17
Södertälje	25	5	24	23	21	14	19	17	18
Österåker	19	21	20	21	11	20	19	17	14
Vallentuna	11	17	12	26	24	23	19	18	20
Nynäshamn	24	26	25	7	17	18	20	16	15

Restider och färdval till och från arbete/studier

Som redovisas i tabell 4 och 6 är det förhållandevis små skillnader i reslängd mellan kvinnor och män vilket ytterligare stärks av svaren i Länsstyrelsens medborgarundersökning från 2013. Även om gruppen i tabell 1–8 (samtliga förvärvsarbetande 16–74 år) inte är helt identisk med gruppen i tabell 12 (urval av förvärvsarbetande/studerande 18–85 år) så är det rimligt att anta att värdena kan jämföras på könsuppdelad nivå.

I undersökningen ställdes frågan: ”Hur lång tid brukar det normalt ta att komma fram och tillbaka från arbete/studier?”²

I undersökningen ställdes också frågan: ”På vilket sätt brukar du normalt ta dig till arbete/studier?”

Tabell 12	Restid		Färdmedel			
			Kollektivtrafik		Bil	
	2011	2013	2011	2013	2011	2013
Kvinna	50,00	60,24	56,8	58,6	25,3	24,4
Man	50,47	57,44	44,4	44,5	41,3	41,6
Samtliga	50,30	58,79	50,4	51,4	33,6	33,2

Länsstyrelsen – Medborgarundersökning 2011 och 2013. Ålder 18–85 år.

Det aggregerade resultatet på frågan om restid visar att könsskillnaden i restid var i stort sett obefintlig för 2011 (28 sekunder längre för männen) medan svaren för 2013 visar att kvinnornas restid har ökat mer än männens. Eftersom män relativt sett ökat i antal mer än kvinnor och samtidigt minskat pendlingssträckan mindre än kvinnor torde den återstående förklaringen till detta kunna vara att kvinnor i högre utsträckning än män åker med kollektiva färdmedel. Av undersökningen att döma så har kvinnor ökat kollektivtrafikresandet och minskat bilresandet medan männen ökat bilresandet och har en marginell ökning av kollektivresandet. Medborgarundersökningen gjordes i februari-mars 2013 och pendlingsstatistiken baseras på förhållanden november-december 2013 så det kan också tänkas att de längre restiderna påverkat såväl kvinnor som män att minska pendlingssträckan.

Det mest illavarslande är dock om restiden generellt har ökat med 8,5 minuter (se not 2) vilket kan låta obetydligt men omvandlat till arbetstid motsvarar det en lönekostnad på cirka 62 miljoner kronor per dag.

Medborgarundersökningens omfång är inte tillräckligt stort för att kunna göra statistiskt säkerställda redovisningar på kommunnivå.

Kontakt

Vill du veta mer kan du kontakta:
Kjell Haglund
Chefsanalytiker
Länsstyrelsen Stockholm
Tfn 010-223 13 46

Om Nutid & framtid

Nutid & framtid är en serie nyhetsbrev från Länsstyrelsens analysfunktion. Syftet med serien är att öka kunskapen om förutsättningarna för regional utveckling i Stockholms län. [På Länsstyrelsens webbplats](#) kan du anmäla dig för prenumeration och ladda ner samtliga nyhetsbrev.

² I 2013-års undersökning förtydligades frågan om restid att den omfattade både till och från arbete/studier. Detta kan ha haft en viss effekt på resultatet för 2013 jämfört med 2011 men sannolikt inte på skillnaden mellan könen.